

KHOA GIÁO DỤC ĐẶC BIỆT - TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM HÀ NỘI **VỚI NHIỆM VỤ ĐÀO TẠO VÀ NGHIÊN CỨU KHOA HỌC**

NGUYỄN THỊ HOÀNG YẾN

Trường Đại học Sư phạm Hà Nội

Khoa Giáo dục đặc biệt được thành lập ngày 19 tháng 6 năm 2001, tiền thân là Tổ Giáo dục đặc biệt, trực thuộc Khoa Tâm lý Giáo dục, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội. Sự ra đời của Khoa ghi dấu ấn quan trọng trong việc xây dựng hệ thống Giáo dục đặc biệt ở Việt Nam, nhằm đáp ứng những nhu cầu cấp thiết của xã hội về việc xây dựng đội ngũ giáo viên, chuyên gia có trình độ chuyên môn cao trong lĩnh vực giáo dục trẻ khuyết tật. Sự ra đời của Khoa cũng thể hiện tính nhân văn của Đảng, Chính phủ và các cấp lãnh đạo trong việc quan tâm, chăm sóc và nuôi dưỡng đối tượng trẻ có nhu cầu giáo dục đặc biệt. Nhiệm vụ chính của Khoa là *đào tạo giáo viên dạy trẻ khuyết tật ở các trung tâm, các trường hòa nhập hoặc chuyên biệt trong cả nước*. Đội ngũ giáo viên này trước đó còn thiếu và yếu về trình độ chuyên môn do chưa được đào tạo một cách có bài bản về nội dung và phương pháp dạy trẻ khuyết tật. Với nhiệm vụ đào tạo được xác định rõ ràng, Khoa Giáo dục đặc biệt (GDĐB) đã từng bước lớn mạnh, đã cung cấp số lượng không nhỏ giáo viên cho các trường dạy trẻ khuyết tật

trong cả nước. Hầu hết các sinh viên của Khoa sau khi tốt nghiệp đều làm tốt công tác chuyên môn, đem kiến thức mới mẻ, cập nhật và phương pháp dạy học phù hợp để dạy trẻ khuyết tật có hiệu quả. Không chỉ được trang bị những kiến thức chuyên môn, sinh viên của Khoa còn được bồi đắp lòng yêu nghề, tinh thần tận tụy và ý thức cống hiến hết mình cho sự nghiệp giáo dục đặc biệt khó khăn nhưng cũng nhiều niềm vui, đầy tình nhân ái.

1. Trong công tác đào tạo, theo sát yêu cầu thực tiễn của ngành giáo dục đặc biệt, Khoa GDĐB luôn quan tâm đầu tư, nghiên cứu xây dựng và điều chỉnh chương trình đào tạo cũng như không ngừng đổi mới phương pháp đào tạo. Khoa đã và đang tiến hành xây dựng chương trình đào tạo chuẩn, thực thi chương trình này, đồng thời xây dựng trung tâm tư liệu về Giáo dục đặc biệt. Tính từ ngày thành lập, Khoa đã đào tạo được 05 khóa cử nhân Giáo dục đặc biệt bằng nội dung chương trình đào tạo mới mẻ và phù hợp với thực tiễn Việt Nam. Chương trình đào tạo ngày càng được hoàn thiện với sự trợ giúp của nhiều chuyên gia giáo dục

đặc biệt trong và ngoài nước. Vì vậy, uy tín của Khoa GDDB đã được khẳng định thông qua chất lượng đào tạo tại Khoa cũng như trình độ tay nghề của đội ngũ sinh viên sau khi tốt nghiệp.

Song song với đào tạo chính quy, Khoa còn tích cực tham gia đào tạo hệ không chính quy ở một số tỉnh, thành phố như: Hà Nội, Đà Nẵng, TP Hồ Chí Minh. Tuy số lượng học viên hệ này chưa nhiều nhưng đó cũng là một nỗ lực đáng ghi nhận của một khoa còn non trẻ như Khoa GDDB. Trong những năm qua, Khoa còn liên tục mở các lớp bồi dưỡng cấp chứng chỉ cho giáo viên có nhu cầu nâng cao nghiệp vụ giáo dục đặc biệt tại các trường phổ thông. Đến nay, đã có hơn 2000 giáo viên được nhận chứng chỉ tham gia các khóa học do Khoa tổ chức. Cũng từ các khóa học này, nhiều chuyên gia nước ngoài tham gia giảng dạy có cơ hội chia sẻ với các bạn đồng nghiệp Việt Nam những tiến bộ của ngành Giáo dục đặc biệt, những phương pháp chẩn đoán đánh giá trẻ khuyết tật tiên tiến nhất, những cách tiếp cận phù hợp với trẻ, trên tinh thần đem lại những gì tốt đẹp nhất để trẻ khuyết tật có cơ hội hòa nhập với cộng đồng. Như vậy, ở phương diện này, Khoa GDDB chính là nhịp cầu nối bạn bè quốc tế với các đồng nghiệp Việt Nam, góp phần giúp cho ngành khoa học Giáo dục đặc biệt ở Việt Nam không

ngừng phát triển xứng tầm với khoa học giáo dục đặc biệt của khu vực và thế giới. Trong dịp hè những năm gần đây, Khoa là đơn vị tổ chức các khóa học do tổ chức Glocal Venture của Mỹ đào tạo với những chủ đề như: *Tâm nhìn rộng - Cùng hành động - Có thể làm thay đổi thế giới; Tin tưởng - Chấp nhận - Thành công - Mọi trẻ có thể học*. Các khóa học này thu hút hàng trăm giáo viên từ mọi miền Tổ quốc. Thông điệp từ những khóa học có ý nghĩa rất lớn đối với sự nghiệp giáo dục đặc biệt ở Việt Nam.

2. Bên cạnh việc đào tạo, Khoa Giáo dục đặc biệt còn rất chú trọng đến các hoạt động nghiên cứu khoa học phục vụ cho giảng dạy và coi đó là then chốt để phát triển bền vững. Khoa đã chủ trì nhiều đề tài cấp Bộ, cấp Trường, chủ trì nhiều Hội thảo khoa học. Những đề tài khoa học của Khoa luôn được đánh giá xuất sắc về giá trị lý luận cũng như tính ứng dụng. Đó cũng là cơ sở để đổi mới phương pháp dạy học trẻ khuyết tật trong các trường phổ thông, nâng cao chất lượng học tập của sinh viên. Điển hình là các đề tài: *Xây dựng phương pháp học tập cho sinh viên chuyên ngành Giáo dục đặc biệt; Xây dựng băng hình họa sự phát triển ngôn ngữ cho trẻ 0 - 3 tuổi; Xây dựng băng hình họa ngôn ngữ cho trẻ 0 - 6 tuổi; Xây dựng tài liệu cho trẻ khiếm thính; Xây dựng tài liệu giảng dạy nội*

dung chương trình: Hình thành kỹ năng xã hội cho trẻ khuyết tật... Các cán bộ của Khoa được khuyến khích, tạo điều kiện tham gia các dự án, các giải thưởng sáng tạo của các tổ chức Quốc tế. Năm 2007, có 3 dự án của các giải thưởng sáng tạo với các chủ đề: *Giáo dục chống lạm dụng tình dục trẻ em và thanh thiếu niên khuyết tật; Những kỹ năng xã hội giúp trẻ khuyết tật hòa nhập cộng đồng; Xây dựng phần mềm dạy và học địa lý lớp 6 cho học sinh khiếm thính.* Hiện nay, các giảng viên của Khoa đang triển khai viết giáo trình và tài liệu tham khảo cho chuyên ngành Giáo dục đặc biệt.

3. Trong lĩnh vực hợp tác quốc tế, Khoa thường xuyên có các chuyên gia tình nguyện từ các tổ chức như VSO đến làm việc với thời gian công tác từ 1 đến 2 năm. Khoa GDĐB có mối quan hệ mật thiết trong lĩnh vực giáo dục đặc biệt với các nước như Nhật Bản, Hà Lan, Mỹ, Ixraen... Hợp tác quốc tế thể hiện qua việc trao đổi, dịch thuật các tài liệu và phát triển nguồn nhân lực. Khoa là đơn vị chủ trì nhiều hội thảo khoa học liên quốc gia trong đó có hội thảo được tổ chức thường niên như Hội thảo Việt - Nhật. Nội dung các hội thảo đề cập đến những vấn đề thiết thực, cập nhật đặc biệt là những vấn đề liên quan đến việc cải thiện cuộc sống cho trẻ em khuyết tật, tạo cơ hội để các em có thể hòa nhập với cộng đồng.

Khoa GDĐB còn có quan hệ đào tạo và nghiên cứu khoa học với nhiều trường đại học, viện nghiên cứu trong và ngoài nước phục vụ cho lĩnh vực giáo dục đặc biệt như: Đại học Đà Nẵng; Đại học Thành phố Hồ Chí Minh; Đại học Ritsumeikan - Nhật Bản...

Trong tầm nhìn chiến lược, vấn đề phát triển và bồi dưỡng nguồn nhân lực GDĐB luôn được đề cao. Vì vậy, Ban chủ nhiệm khoa Giáo dục đặc biệt luôn khuyến khích, tạo điều kiện để cán bộ của Khoa được nâng cao tay nghề, không ngừng học hỏi và hoàn thiện tri thức thông qua các khóa đào tạo của những chuyên gia hàng đầu về giáo dục đặc biệt, tu nghiệp ở trong nước và nước ngoài. Khoa có số lượng không nhỏ giảng viên đã và đang làm nghiên cứu sinh hoặc bảo vệ thạc sĩ ở các quốc gia có bề dày về Giáo dục đặc biệt như: Hà Lan, Anh, Nhật Bản. Không những thế, để chuyển tải trực tiếp những tài liệu giảng dạy có liên quan từ tiếng nước ngoài, cán bộ của Khoa cũng không ngừng tự hoàn thiện trình độ ngoại ngữ của mình. 95% cán bộ trong Khoa thông thạo tiếng Anh, có thể làm việc trực tiếp với chuyên gia nước ngoài. Nhiều khóa học của các chuyên gia nước ngoài đến giảng dạy đều do các cán bộ của Khoa phiên dịch. Trong thời gian tới, Khoa GDĐB muốn thử nghiệm việc dạy học bằng tiếng Anh, dạy tiếng Anh chuyên ngành cho sinh viên. Khi đó, sinh viên có thể phát triển

dung chương trình: Hình thành kỹ năng xã hội cho trẻ khuyết tật... Các cán bộ của Khoa được khuyến khích, tạo điều kiện tham gia các dự án, các giải thưởng sáng tạo của các tổ chức Quốc tế. Năm 2007, có 3 dự án của các giải thưởng sáng tạo với các chủ đề: *Giáo dục chống lạm dụng tình dục trẻ em và thanh thiếu niên khuyết tật; Những kỹ năng xã hội giúp trẻ khuyết tật hòa nhập cộng đồng; Xây dựng phần mềm dạy và học địa lý lớp 6 cho học sinh khiếm thính.* Hiện nay, các giảng viên của Khoa đang triển khai viết giáo trình và tài liệu tham khảo cho chuyên ngành Giáo dục đặc biệt.

3. Trong lĩnh vực hợp tác quốc tế, Khoa thường xuyên có các chuyên gia tình nguyện từ các tổ chức như VSO đến làm việc với thời gian công tác từ 1 đến 2 năm. Khoa GDĐB có mối quan hệ mật thiết trong lĩnh vực giáo dục đặc biệt với các nước như Nhật Bản, Hà Lan, Mỹ, Ixraen... Hợp tác quốc tế thể hiện qua việc trao đổi, dịch thuật các tài liệu và phát triển nguồn nhân lực. Khoa là đơn vị chủ trì nhiều hội thảo khoa học liên quốc gia trong đó có hội thảo được tổ chức thường niên như Hội thảo Việt - Nhật. Nội dung các hội thảo đề cập đến những vấn đề thiết thực, cập nhật đặc biệt là những vấn đề liên quan đến việc cải thiện cuộc sống cho trẻ em khuyết tật, tạo cơ hội để các em có thể hòa nhập với cộng đồng.

Khoa GDĐB còn có quan hệ đào tạo và nghiên cứu khoa học với nhiều trường đại học, viện nghiên cứu trong và ngoài nước phục vụ cho lĩnh vực giáo dục đặc biệt như: Đại học Đà Nẵng; Đại học Thành phố Hồ Chí Minh; Đại học Ritsumeikan - Nhật Bản...

Trong tầm nhìn chiến lược, vấn đề phát triển và bồi dưỡng nguồn nhân lực GDĐB luôn được đề cao. Vì vậy, Ban chủ nhiệm khoa Giáo dục đặc biệt luôn khuyến khích, tạo điều kiện để cán bộ của Khoa được nâng cao tay nghề, không ngừng học hỏi và hoàn thiện tri thức thông qua các khóa đào tạo của những chuyên gia hàng đầu về giáo dục đặc biệt, tu nghiệp ở trong nước và nước ngoài. Khoa có số lượng không nhỏ giảng viên đã và đang làm nghiên cứu sinh hoặc bảo vệ thạc sĩ ở các quốc gia có bề dày về Giáo dục đặc biệt như: Hà Lan, Anh, Nhật Bản. Không những thế, để chuyển tải trực tiếp những tài liệu giảng dạy có liên quan từ tiếng nước ngoài, cán bộ của Khoa cũng không ngừng tự hoàn thiện trình độ ngoại ngữ của mình. 95% cán bộ trong Khoa thông thạo tiếng Anh, có thể làm việc trực tiếp với chuyên gia nước ngoài. Nhiều khóa học của các chuyên gia nước ngoài đến giảng dạy đều do các cán bộ của Khoa phiên dịch. Trong thời gian tới, Khoa GDĐB muốn thử nghiệm việc dạy học bằng tiếng Anh, dạy tiếng Anh chuyên ngành cho sinh viên. Khi đó, sinh viên có thể phát triển

năng lực và nhu cầu sử dụng tiếng Anh như một ngôn ngữ thứ hai. Trong kỳ bảo vệ luận văn tốt nghiệp K54, sinh viên Hoàng Thị Lệ Quyên của Khoa đã viết và bảo vệ thành công xuất sắc luận văn hoàn toàn bằng tiếng Anh.

Nhìn lại quá trình xây dựng và trưởng thành, Khoa Giáo dục đặc biệt luôn tự hào về những thành tích đã đạt được và cũng luôn xác định cần phải nỗ lực nhiều hơn nữa để góp phần nâng cao chất lượng và hiệu quả giáo dục của ngành học còn mới mẻ và giàu tiềm năng này.

TRUNG TÂM GIÁO DỤC THƯỜNG XUYÊN TỈNH THÁI NGUYÊN VỚI NHIỆM VỤ ĐÀO TẠO, BỒI DƯỠNG GIÁO VIÊN THEO HÌNH THỨC TẠI CHỖ

NGUYỄN ĐÌNH CHI

Trường Đại học Sư phạm Hà Nội

Tiền thân của Trung tâm GDTX tỉnh Thái Nguyên là Trường Bồi dưỡng Giáo viên và Cán bộ Quản lý tỉnh Bắc Thái (Thái Nguyên và Bắc Cạn) được thành lập năm 1967. Năm 1992, Trường đổi thành Trung tâm Đào tạo - Bồi dưỡng tại chức tỉnh Bắc Thái. Sau khi tách tỉnh, Trung tâm Giáo dục Thường xuyên tỉnh Thái Nguyên được thành lập. Nếu tính từ năm 1992 đến nay, Trung tâm đã có 16 năm vừa kế thừa những thành tựu, vừa phát triển để phù hợp với nhiệm vụ mới của tỉnh Thái Nguyên.

Nhìn lại 16 năm qua, mặc dù gặp nhiều khó khăn, song được sự chỉ đạo chặt

NGUYỄN NGỌC KIM

TTGDTX tỉnh Thái Nguyên

chẽ của Tỉnh Ủy, UBND mà trực tiếp là Sở Giáo dục và Đào tạo, Trung tâm GDTX tỉnh Thái Nguyên đã đạt được những thành tích rất đáng khích lệ trên mọi lĩnh vực. Ở bài viết này, chúng tôi chỉ trình bày những thành tựu của Trung tâm trong việc thực hiện nhiệm vụ đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ cho đội ngũ giáo viên của tỉnh.

Thái Nguyên là một trong những tỉnh miền núi thuộc Chiến khu Việt Bắc, Thủ đô của cuộc kháng chiến trường kỳ chống Thực dân Pháp xâm lược. Chính vì vậy, Thái Nguyên luôn nhận được sự quan